

20181021925

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Врз основа на член 40 став 4 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/09, 36/11, 51/11, 166/12, 15/13, 79/13, 164/13, 187/13, 38/14, 44/14, 116/14, 180/14, 33/15, 72/15, 104/15, 150/15, 173/15, 192/15, 30/16, 163/17 и 51/18), министерот за труд и социјална политика донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ПОБЛИСКИТЕ УСЛОВИ ЗА СТАНДАРДИТЕ ВО ПОГЛЕД НА ПОТРЕБЕН ПРОСТОР, ОПРЕМА И СТРУЧЕН КАДАР, НИВОТО НА СТРУЧНАТА ПОДДРШКА, НАЧИНОТ И ПРОГРАМАТА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА СТРУЧНАТА ПОДДРШКА, КАКО И НИВОТО НА ФИНАНСИСКАТА ПОДДРШКА ПО КОРИСНИК ЗА САМОСТОЈНО И ОРГАНИЗИРАНО ЖИВЕЕЊЕ ВО ПОСЕБНА СТАНБЕНА ЕДИНИЦА

Општи одредби

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат поблиските услови за стандардите во поглед на потребен простор, опрема и стручен кадар, нивото на стручната поддршка, начинот и програмата за остварување на стручната поддршка, како и нивото на финансиската поддршка по корисник во согласност со опфатот на условите, за лица со ментална или телесна попреченост, за деца без родители и родителска грижа и за деца со воспитно-социјални проблеми.

Член 2

Самостојното и организираното живеење со поддршка за лице со ментална или телесна попреченост, за деца без родители и родителска грижа и за деца со воспитно-социјални проблеми се остварува во посебна станбена единица со постојана или повремена помош од стручни или други лица, во која се сместени најмногу до пет лица со ментална или телесна попреченост, односно најмногу до седум деца без родители и родителска грижа или деца со воспитно-социјални проблеми, врз основа на решение од надлежниот центар за социјална работа и согласно Програма за остварување на стручната поддршка.

Простор

Член 3

Станбените единици се организираат во куќа или стан соодветни на возраста и потребите на корисникот.

Локацијата на станбената единица треба да биде во населено место, со развиени сообраќајни врски и друга инфраструктура, со пристап до здравствени и образовни институции.

Објектот треба да биде приклучен на електрична, водоводна и канализациска мрежа.

Пристапот до и во објектот треба да биде без архитектонски бариери, прилагоден за непречено движење за лица во инвалидска количка и други потешко подвижни лица.

Станбената единица во која се сместени лица со телесна попреченост и намалена подвижност, по правило, треба да биде на приземје, а доколку објектот е на кат треба да има лифт со димензии на кабината 100/150 см.

Член 4

Станбената единица треба да има просторија за дневен престој, две спални соби, кујна опремена за подготвување и сервирање на храна, трпезарија (или дел од просторијата за дневен престој да се користи за оваа намена) и санитарен јазол.

Подовите во сите простории треба да бидат изработени од материјал кој не се лизга и лесно се одржува, а подовите во спалните соби треба да бидат од топол материјал.

Член 5

Ходникот во објектот каде што се сместени корисници со телесна попреченост и намалена подвижност треба да биде широк најмалку 180 см.

Вратите во просториите треба да бидат широки најмалку 100 см, без прагови и од материјал кој не може да се оштети, за да се спречи повредувањето на корисниците.

Површината на спалната соба треба да изнесува 5 м² за дете без родители и родителска грижа или дете со воспитно-социјални проблеми, односно 7 м² по корисник во инвалидска количка и во една спална соба треба да има најмногу по три корисника.

Опрема

Член 6

Станбената единица треба да има опрема која одговара на намените и потребите на корисникот, и тоа:

- во просторијата за дневен престој: гарнитура за седење, клупска масичка, ТВ апарат и ситна опрема;

- во просторијата за јадење: маси и столчиња;

- во спалните соби: кревети со димензии 90/200/50 см. и гардеробер со посебно место за секој корисник. Во спалните соби за корисници со телесна попреченост и намалена подвижност, растојанието помеѓу креветите треба да изнесува најмалку 120 см.;

- во кујната: опрема за готвење, шпорет, фрижидер, прибор за јадење, чинии, корпа за ѓубре;

- во купатило: када или туш кабина, бојлер, лавабо, тоалетна школка, машина за перење и

- грејни тела.

Во сите простории за корисниците со телесна попреченост и намалена подвижност треба да има вградено држачи за потпомогнато движење.

Потребен стручен кадар

Член 7

За остварување на поддршката за самостојно и организирано живеење во посебна станбена единица треба да има соодветен број на стручни лица, и тоа:

- еден раководител на осум станбени единици (социјален работник, психолог, педагог или дефектолог)

- еден координатор за поддршка на четири станбени единици (социјален работник, психолог, педагог или дефектолог);

- за обезбедување на постојана 24-часовна поддршка во една станбена единица до пет лица со ментална или телесна попреченост, треба да има најмалку три негователи/ки-работни асистенти, а доколку се обезбедува повремени поддршка потребни се најмалку два негователи/ки-работни асистенти на една станбена единица;

- за обезбедување на постојана 24-часовна поддршка во една станбена единица до седум деца без родители и родителска грижа, треба да има најмалку пет вработени и тоа најмалку едно стручно лице (психолог, педагог, социјален работник или дефектолог) и воспитувачи;

- за обезбедување на постојана 24-часовна поддршка во една станбена единица до седум деца со воспитно-социјални проблеми, треба да има најмалку пет вработени, од кои најмалку две се стручни лица (психолог, педагог или социјален работник) и воспитувачи.

Ниво на стручна поддршка

Член 8

Поддршката на корисникот се обезбедува во зависност од потребите, видот и степенот на попреченоста на корисникот, а се насочува кон стекнување на вештини за оспособување за самостоен живот и секојдневно функционирање во заедницата.

Член 9

Нивоата на стручна поддршка можат да бидат:

- постојана односно 24-часовна поддршка, се додека му е потребна на корисникот;
- повремена поддршка која се обезбедува во текот на денот или неколку пати во текот на седмицата за лица со ментална или телесна попреченост.

Начин на остварување на стручната поддршка

Член 10

Стручното лице, односно координаторот за поддршка, во соработка со надлежниот центар за социјална работа, корисникот и/или законскиот застапник на корисникот, изработува план за индивидуална работа со корисникот согласно Програма за остварување на стручната поддршка.

Стручното лице, односно координаторот за поддршка на секои три месеци за секој корисник, го известува надлежниот центар за социјална работа.

Раководителот врз основа на редовно следење врши оценување на реализирањето на планот за индивидуална работа со корисникот.

Член 11

Стручните лица кои даваат поддршка треба да имаат едукација (почетна и континуирана), според програма изготвена и спроведена од страна на ЈУ Завод за социјални дејности, согласно Законот за социјалната заштита.

Програма за остварување на стручната поддршка за самостојно и организирано живеење во посебна станбена единица за лица со ментална или телесна попреченост

Член 12

Со самостојно и организирано живеење во посебна станбена единица со поддршка опфатени се лица со ментална или телесна попреченост, а по направена проценка на потребите и изготвен план за индивидуална работа од страна на стручен тим во надлежниот центар за социјална работа, согласно Програма за остварување на стручната поддршка.

Член 13

Самостојното и организираното живеење во посебна станбена единица со поддршка на лицата со ментална или телесна попреченост обезбедува поддршка за задоволување на основните животни потреби, и тоа: домување, исхрана, одржување на лична хигиена, обезбедување на облека, нега и грижа за здравјето, емоционална поддршка, спроведување на работни активности, спроведување на слободни активности и други активности за оспособување за самостојно живеење или живеење со поддршка.

Програмата за остварување на стручната поддршка за лица со ментална или телесна попреченост содржи:

- поддршка во задоволувањето на секојдневните животни потреби;
- стекнување на животни и практични вештини, кои се однесуваат на раководење со пари, набавка на намирници и подготовка на храна, одржување на лична хигиена и хигиена на домот, водење на домаќинството, препознавање и користење на ресурсите во заедницата;
- развој на социјални и комуникациски вештини, воспоставување и одржување на позитивни односи со лицата во непосредната околина и поддршка во одржувањето на контактите со биолошкото семејство и други значајни лица за корисникот;
- развој на вештини за самозаштита;
- развој на вештини за препознавање и решавање на конфликти;
- развој на вештини за самодредување и самозастапување;
- организирање на работно-окупациони и едукативни активности, работно ангажирање и вработување;
- користење на расположливи социјални, здравствени, образовни, спортски и рекреативни услуги во заедницата;
- организирање на слободното време и
- други програмски активности кои се прилагодени на можностите и интересите на корисниците.

Програма за остварување на стручната поддршка за самостојно и организирано живеење во посебна станбена единица за деца без родители и родителска грижа

Член 14

Со самостојното и организирано живеење во посебна станбена единица со поддршка опфатени се деца без родители и родителска грижа над 14 годишна возраст до полнолетство или до завршување на редовното образование, а по направена проценка на потребите и изготвен план за индивидуална работа од страна на стручен тим во надлежниот центар за социјална работа, согласно Програма за остварување на стручната поддршка.

Член 15

Самостојното и организираното живеење во посебна станбена единица со поддршка за деца без родители и родителска грижа обезбедува поддршка за задоволување на основните животни потреби, и тоа: домување, исхрана, одржување на лична хигиена, обезбедување на облека, нега и грижа за здравјето, емоционална поддршка, воспитание и образование, спроведување на слободни активности, следење на образовни и вонучилишни активности, располагање со приходи и други парични средства, како и давање поддршка за професионална ориентација заради оспособување за самостоен живот по напуштање на организираното живеење со поддршка.

Член 16

Програмата за остварување на стручната поддршка за деца без родители и родителска грижа содржи:

- градење професија во насока на преземање мерки за оформување на задолжително образование, дополнително образование и квалитетна стручна обука во согласност со интересите и способностите на детето;

- развивање на социјални вештини како што се комуникација, способност за справување со конфликти, градење на односи со други луѓе и пријателства;

- стекнување на животни вештини како што се практични вештини потребни во секојдневниот живот во насока на осамостојување, како што се грижа за сопственото здравје, сексуално образование, располагање со финансиски сретства, одржување на хигиена, управување со домаќинство и други потребни вештини;

- емоционална стабилност преку развивање на вештини за грижа за себе и одговорност кон другите, способност да се прифати сопственото минато, да се има чувство на припадност, способност да се гледа кон иднината со реализам и оптимизам, да се има соодветна слика за себе и

- вештини за наоѓање и задржување на работа и остварување на редовен приход и

- други програмски активности кои се прилагодени на можностите и интересите на корисниците.

Програма за остварување на стручната поддршка за самостојно и организирано живеење во станбена единица за деца со воспитно-социјални проблеми

Член 17

Со самостојно и организирано живеење во посебна станбена единица со поддршка опфатени се деца со воспитно-социјални проблеми над 14 годишна возраст до полнолетство или до завршување на редовното образование, а по направена проценка на потребите и изготвен план за индивидуална работа од страна на стручен тим во надлежниот центар за социјална работа, согласно Програма за остварување на стручната поддршка.

Член 18

Самостојното и организираното живеење во посебна станбена единица со поддршка за деца со воспитно-социјални проблеми обезбедува поддршка за задоволување на основните животни потреби, и тоа: домување, исхрана, одржување на лична хигиена, обезбедување на облека, нега и грижа за здравјето, емоционална поддршка, воспитание и образование, спроведување на слободни активности, следење на образовни и вонучилишни активности, располагање со приходи и други парични средства, како и давање поддршка за професионална ориентација заради оспособување за самостоен живот по напуштање на организираното живеење со поддршка.

Член 19

Програмата за остварување на стручната поддршка за деца со воспитно-социјални проблеми содржи:

- градење професија во насока на преземање мерки за оформување на задолжително образование, дополнително образование и квалитетна стручна обука во согласност со интересите и способностите на детето;

- стекнување на ставови и навики поврзани со социјално прифатливото однесување на детето, воспоставување на позитивен морален вредносен систем, корекција во социјализацијата и развивање на социјални вештини како што се позитивна комуникација, способност за справување со конфликти, градење на позитивни и квалитетни релации и односи со други луѓе;

- поттикнување, воспоставување и структурирање на емоционален аспект кој ќе го корегира и позитивно ќе влијае на развојната динамика на личноста;
- рedefинирање, поддржување и развивање на социјални и позитивни црти на личноста;
- корекција, поттикнување и поддржување на позитивната социјализација и градење на позитивни и функционални меѓучовечки односи;
- градење, поддржување и корекција на ставовите кон себе, другите и средината;
- стекнување на животни вештини и оспособување за секојдневно самостојно живеење, како грижа за сопственото здравје, сексуално образование, располагање со финансиски средства, одржување на хигиена, управување со домаќинство и други потребни вештини-
- други програмски активности кои се прилагодени на можностите и интересите на корисниците.

Финансиска поддршка

Член 20

Финансискиот надоместок по корисник сместен во станбена единица за самостојно и организирано живеење со поддршка изнесува најмногу 18.000,00 денари месечно, од кои 25% се трошок за корисник (храна, лична и хигиена на домот, здравствени трошоци, цепарлак), 20% за трошоци за станот (станарина, комунални трошоци) и 55% за трошоци за стручната поддршка.

Висината на финансиската поддршка зависи од нивото на стручната поддршка потребна за самостојно и организирано живеење, и тоа:

- за лицата на кои им потребна постојана односно 24-часовна поддршка месечно се исплатува надоместок во висина од 18.000,00 денари по корисник.
- за лицата кои имаат потреба од повремена поддршка износот на надоместокот се намалува за 50% од износот наменет за стручна поддршка за корисникот.

Преодни и завршни одредби

Член 21

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за поблиските услови за стандардите во поглед на потребен простор, опрема и стручен кадар, нивото на поддршка, начинот и програмата за остварување на поддршката за самостојно и организирано живеење во станбена единица („Службен весник на Република Македонија” бр. 80/15).

Член 22

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 10-6629/1
30 мај 2018 година
Скопје

Министер за труд
и социјална политика,
Мила Царовска, с.р.